

ผักข่า

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Momordica cochinchinensis* (Lour.) Spreng.

ชื่อพื้นเมือง หมักบวบเข่า, ค่ายเข่า, คัดเข่า (นครราชสีมา); ชีกาเครือ (ปัตตานี); ผักข่า (ภาคเหนือ); พุคู้เต๊ะ (กะเหรี่ยง – แม่ฮ่องสอน); ผักข่า (ภาคกลาง)

ชื่อวงศ์ CUCURBITACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น ผักข่าเป็นไม้เถาเลื้อยพันต้นไม้ใหญ่ มีมือพันเกาะออกตามซอกใบ เถาสีเขียวเข้มมีขนนุ่ม เป็นสันสี่เหลี่ยม เถาแก่มีเหง้าใต้ดินขนาดใหญ่

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปหัวใจหรือรูปไข่ ขอบใบหยักเว้าลึกเป็น 3 - 5 แฉก โคนใบเว้าลึก ผิวใบเกลี้ยงหรือมีขนประปราย ใบสีเขียวเข้ม

ดอก ดอกเดี่ยว ขนาดใหญ่ ออกตามซอกใบ แยกเพศอยู่คนละต้น มีกลีบดอกสีขาวนวล ปลายแยกเป็น 5 แฉก ออกดอกตลอดปี

ผล รูปร่างกลมรี เนื้อแน่นฉ่ำน้ำ สีเขียว มีหนามอ่อนๆ รอบผล ผลแก่สีเหลือง เมื่อสุกเปลี่ยนเป็นสีส้มหรือแดง มีเมล็ดแบน รูปไข่ เป็นจำนวนมาก

แหล่งที่พบ ป่าคันทาสภาพ

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ชอบแสงแดดจัด มักขึ้นได้ดีในที่ค่อนข้างชื้น

ฤดูกาลใช้ประโยชน์ ตลอดปี

ส่วนที่ใช้เป็นอาหาร ยอดอ่อน ใบอ่อนและผลอ่อน ลวก ต้ม หนึ่งให้สุกรับประทาน กับน้ำพริก หรือนำมาแกงเลียง แกงแค แกงใส่ปลาอย่าง

รส หวาน

การขยายพันธุ์ เพาะเมล็ดและปักชำ